

Κείμενο 1

Περιστασιακοί φίλοι: ποιοι είναι και γιατί είναι σημαντικοί

Το κείμενο αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα <https://www.thriveglobal.gr/arhra/peristasiakoi-filoi-ποιοι-ειναι-και-giati-ειναι-si...> την 23/5/2022 και έχει διασκευαστεί, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εξέτασης

Θα σας έχει συμβεί σε μια συνάντηση με στενούς σας φίλους να έχουν παραβρεθεί και κάποιοι άλλοι, φίλοι των φίλων σας, που τους είδατε για πρώτη φορά και που σας έκαναν πολύ καλή εντύπωση. Καθώς, επίσης, κάποια στιγμή θα αναπολήσατε εκείνη τη συνάντηση και προς έκπληξή σας διαπιστώσατε πως θα επιθυμούσατε αυτούς τους «φίλους των φίλων σας» ή πιο σωστά τους «περιστασιακούς φίλους», να τους ξαναδείτε.

Όπως αποδεικνύεται, είναι λογικό να έχουμε συχνά αναπτύξει παρόμοιες επιθυμίες. Σύμφωνα με επαγγελματίες ψυχικής υγείας, οι περιστασιακοί φίλοι παίζουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση των επιπέδων κοινωνικής υγείας. «Επειδή αυτοί οι φίλοι αποτελούν βασικό μέρος μιας ευρύτερης κοινωνικής κοινότητας, μπορούν, επίσης, να σας προστατεύσουν έναντι ενός από τους τρεις κύριους τύπους μοναξιάς» λέει η Δρ Φράνκο, ειδική στα θέματα φιλίας, και συνεχίζει:

«Η προσωπική μοναξιά εμφανίζεται, όταν δεν έχουμε μια βαθιά σχέση με κάποιον στον οποίο μπορούμε να στραφούμε σε περιόδους ανάγκης, η μοναξιά από σχέση εμφανίζεται, όταν μας λείπει ένας στενός κύκλος φίλων και η συλλογική μοναξιά συμβαίνει, όταν δεν έχουμε μια μεγαλύτερη ομάδα που εργάζεται για έναν κοινό στόχο ή σκοπό και απολαμβάνει μια κοινή εμπειρία», λέει. «Ενώ ένας καλύτερος φίλος, σύντροφος ή σύζυγος μπορεί να ικανοποιήσει την προσωπική μοναξιά σας και μια ομάδα στενών φίλων μπορεί να σας βοηθήσει να αποφύγετε τη μοναξιά από σχέση, οι περιστασιακοί φίλοι μετριάζουν τη συλλογική μοναξιά που και αυτή έχει μια σημαντική αξία».

Έτσι, η καλλιέργεια μιας περιστασιακής φιλίας μπορεί επίσης να συμβάλει στη συνολική ευεξία σας. Το να έχετε ένα κοινωνικό δίκτυο έχει αποδειχθεί σε αρκετές μελέτες ότι ενισχύει την ευτυχία και τα συναισθήματα του «να ανήκω κάπου», αυξάνει την αυτοεκτίμηση και ακόμη έχει προστατευτική επίδραση στη διανοητική λειτουργία, ιδιαιτέρως στις μεγαλύτερες ηλικίες. Στην πραγματικότητα, η αίσθηση της κοινότητας είναι τόσο στενά συνδεδεμένη με τη μακροζωία, ώστε να είναι ένας από τους εννέα πυλώνες του τρόπου ζωής και ενός συνόλου συνηθειών που χρησιμοποιούν οι μακροβιότεροι άνθρωποι στον κόσμο. Προφανώς, μια τέτοια επικοινωνία - μέσω

μια πλατφόρμας - δεν μπορεί να αντικαταστήσει το κοινωνικό περιστατικό, όπως να τους συναντήσετε σε μια ομαδική συγκέντρωση ή εκδήλωση.

Μεταξύ μας τώρα να πούμε πως δε χρειάζεται οι περιστασιακοί φίλοι να έχουν τον ίδιο ακριβώς ρόλο στη ζωή σας με τους στενούς σας φίλους. Για πολλούς, η πανδημία προκάλεσε μια αναπροσαρμογή των προτεραιοτήτων, ίσως με τέτοιον τρόπο που να διαπιστώνετε πως ορισμένοι στενοί ή περιστασιακοί φίλοι σας να είναι πια λιγότερο σημαντικοί. Σε αυτήν την περίπτωση, είναι χρήσιμο να αφήσετε να περάσει ο καιρός, να δημιουργήσετε νέα κοινωνικά όρια και, αν χρειαστεί, να αρχίσετε να υποβάλλετε νέα αιτήματα σε αυτούς, για να κάνετε ξανά παρέα.

«Νομίζω ότι είναι σημαντικό να καταλάβετε πού βρίσκονται οι τρέχουσες ανάγκες σας», λέει η Δρ Φράνκο. «Είναι γύρω από την ταυτότητα και την κοινότητα, ή είναι γύρω από τη βαθιά οικειότητα; Είναι γύρω από την περιπέτεια και την καινοτομία ή την άνεση; Η απάντηση θα είναι διαφορετική για κάθε άτομο και μπορεί να σας βοηθήσει, όταν αποφασίσετε αν θέλετε ή όχι να καλωσορίσετε περισσότερους περιστασιακούς φίλους πίσω στη ζωή σας».

Κείμενο 2

ΔΕΦΤΕΡΟΣΠΑΙΚΟΣ

*Το κείμενο εμπεριέχεται στο έργο του Ιωάννη ΨΥΧΑΡΗ, *Roses and apples*/Τριαντάφυλλα και μήλα, Τόμος Α. Αναρτήθηκε την 27/2/2010 [EBook #31433, GUTENBERGEBOOK], Sophia Canoni (Διασκευή).*

Καλέ μου Ψυχάρη,

Πήγες στην εξοχή κι απόμεινα στο Παρίσι δίχως φίλο. Τι¹δε μου γράφεις; Το παράκαμες πια. Περίεργη αρρώστια που την έχεις! Τη λες αγραφιά και γελάς. Κάλλια², αντίς να της βρης όνομα, να της έβρισκες γιατρικό. Τόμους αλάκαιρους μας κατεβάζεις κι άμα είναι να γράψης γράμμα, η πένα σου ξερή και το καλαμάρι³ σου γεμάτο άμμο. Έννοια σου, καλέ μου. Μαζί σου θα θυμώσω; Και δε σε ξέρω; Πού προφταίνεις εσύ να μου γράψης; Πού σ' αφήνουν ησυχία; Είμαι βέβαιος που στην Πόλη και στην Αθήνα, μάλιστα στην Πόλη, όλα τα περιοδικά, όλες οι φημερίδες, όλα τα τυπογραφεία θα σου ζητούν κάτι να τους δώσεις. [...]

Μήπως δεν είμουν και γω μια φορά σαν και σένα; Με γνώρισες παιδί και με θυμάσαι. Ορμητικός, γενναίος — κ' ένα φιλότιμο ρωμαίικο, τι θες παραπάνω; Να μη με ξεπεράση κανένας, παντού να φανώ πρώτος στην τέχνη και στην επιστήμη, κάτι να είμαι, νακουστή τόνομά μου. Το

¹ Γιατί

² Καλύτερα

³ Καλαμάρι < καλαμάριον < αρχ. κάλαμ(ος), πένα από καλάμι, μελανοδοχείο

κεφάλι μου καζάνι· έβραζαν ιδέες μέσα, ποια να πρωτοβγή! Και δος του βιβλία, μελέτη, γραψίματα, φωτιά. Τόσα χρόνια μάζωνα⁴, έγγραφα, διάβαζα. Και τώρα!...

Διές⁵ εδώ πέρα στο σπιτάκι που νοίκιασα κοντά κοντά στο Παρίσι, διές τι ήσυχος που είμαι. [...]

Κατάλαβες, φίλε μου, αν και χωρατέβω μαζί σου και γελώ, αν και σου γράφω πως αγαπώ το καλοκαίρι, γιατί μου θυμίζει τα χρόνια τα παλιά, ή πως μου αρέσουν ακόμη τα λουλούδια, γιατί μου θυμίζουν τη μυρωδιά της, κατάλαβες πως τέτοια χαρά, χαρά δεν είναι και πως χάθηκε, πως πάει η ζωή μου. Σε βεβαιώνω πως δεν μπορούσα να μείνω, αν και το τραβούσε η καμένη μου η καρδιά. Δε γίνονταν αλλιώς. Στη θέση μου θάκαμνες το ίδιο και συ και κάθε άλλος. [...]

Να ζήσης, καλέ μου, που σάθηκες τόσο πιστός μου φίλος και που μ' αγαπάς.

Σε γλυκοφιλώ, αδερφέ μου.

«Ο ΠΑΛΜΟΣ»

Κείμενο 3

ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΙ

Το ποίημα του Αλέξανδρου Ίσαρη (1941-2022) ανήκει στη συλλογή «Θα επιστρέψω φωτεινός, Ποιήματα 1993-1999», εκδ. Άγρα, Ιούνιος 2020.

Εμπιστεύομαι τη θάλασσα

Αυτή πάντοτε θα με δέχεται

Στην αγκαλιά της

Εμπιστεύομαι τον θάνατο

Ξέρω πώς θα' ρθει.

Εμπιστεύομαι τη μουσική, τον ήλιο

Το όνειρο που συντροφεύει.

Εμπιστεύομαι την Μποβαρύ, τον Άμλετ

Τον Ροβινσώνα, την Ιοκάστη

Κοντά μου θα' ναι ως το τέλος.

Εμπιστεύομαι τη νήσο Τήνο, τον Μολδάβα

Το Βερολίνο της μνήμης.

Τους πεθαμένους εμπιστεύομαι

Που κολυμπούν σε μαύρο φως γαλάζιο.

⁴ μάζευα

⁵ δες

Το σώμα της μιας νύχτας.
Εμπιστεύομαι τ' αγάλματα, τα πνεύματα
Τον σκύλο, την πέστροφα, την πεταλούδα.
Τη βάρκα, την εκκλησία, τον ουρανό που τα σκεπάζει.
Τη νύχτα, το δροσερό νερό, το άστρο Αφροδίτη.
Το χρόνο, το πένθος, αυτήν που κλαίει.
Τη λήθη, την ανατολή, τη μέρα.

Δεν εμπιστεύομαι τον φίλο που χαμογελά
Κι αιώνια αγάπη μου προσφέρει.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Να εκφράσεις σε 80 περίπου λέξεις τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με την άποψη που διατυπώνεται στο Κείμενο 1: «...μια τέτοια επικοινωνία - μέσω μια πλατφόρμας - δεν μπορεί να αντικαταστήσει το κοινωνικό περιστατικό, όπως να τους συναντήσετε σε μια ομαδική συγκέντρωση ή εκδήλωση».

Μονάδες 15

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Στο Κείμενο 2 παρατηρούμε ότι κυριαρχεί το α' ενικό και β' ενικό ρηματικό πρόσωπο; Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σου, το επικοινωνιακό αποτέλεσμα αυτής της εναλλαγής προσώπων (μονάδες 6) και πώς συνδέεται με το είδος του κειμένου; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Για ποιον σκοπό νομίζεις ότι ο συγγραφέας του Κειμένου 2 έγραψε και έστειλε την επιστολή του στον συγκεκριμένο αποδέκτη (μονάδες 4); Να αναφέρεις τρεις γλωσσικές επιλογές με τις οποίες θεωρείς ότι ικανοποιεί την πρόθεσή του. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις τη στάση του ποιητικού υποκειμένου στο κείμενο 3 απέναντι στη φιλία και πώς αυτή αναδεικνύεται και τονίζεται; (Αναφορά σε τρία εκφραστικά μέσα κρίνεται επαρκής). Συμφωνείς ή διαφωνείς με αυτή του την τοποθέτηση; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15